

МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«ЛЮДИНА, ДОВКІЛЛЯ І ВІЙНА: МЕДИЧНИЙ ВИМІР»

«ОДИН ВИКЛИК – СПІЛЬНІ РІШЕННЯ»

24 КВІТНЯ 2026 РОКУ

Редакційна колегія:

Ігор Завгородній, д.м.н., професор, начальник наукового відділу

Олексій Капустін, віцепрезидент

Ірина Сафронська, к.е.н., доцент

Олена Григорян, к.м.н., доцент

Анастасія Безродна, к.б.н., доцент

Сергій Чуйко, провідний фахівець навчального відділу

Комп'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – Анастасія Безродна, Ірина Сафронська

Адреса редакційної колегії:

11, вул. Садова, м. Харків, Україна, 61002

Приватний заклад вищої освіти «Університет медицини та соціальних наук»,

тел.: +380 (93) 333 05 33, +380 (73) 333 05 33, +380 (66) 333 05 33,

e-mail: admin@umss.edu.ua

<https://umss.edu.ua/>

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез

Людина, довкілля і війна: медичний вимір: матеріали науково-практичної конференції. Харків: УМСН, 2026. 317 с.

БАЛАШОВА Ірина, ПОГРЕБНИЙ Анатолій, ГУЩА Сергій
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРМАЛЬНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД У ХВОРИХ З ПАТОЛОГІЄЮ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ 80

БАСАНЕЦЬ Анжела, ПРОДАНЧУК Микола, ПЕТРАШЕНКО Ганна, ГВОЗДЕЦЬКИЙ Віктор
ПРОФЕСІЙНА ТА ЕКОЛОГІЧНО-ОБУМОВЛЕНА ЕКСПОЗИЦІЯ АЗБЕСТОМ: НОВИЙ ВИКЛИК ПІД ЧАС ВІЙНИ..... 83

БЕЗРОДНА Анастасія, ЩЕРБАНЬ Микола
ВІЛЬНОРАДИКАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ ВНАСЛІДОК ВПЛИВУ ПОВЕРХНЕВО-АКТИВНИХ РЕЧОВИН НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ПОТРЕБУЄ СТРАТЕГІЇ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ..... 86

БЕЗРОДНИЙ Андрій
ОБГОВОРЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЕВТАНАЗІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ МЕДИКАМИ..... 89

БОЖИК Володимир, СМАНДИЧ Віталій
СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ТА СИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЧНІЙ 92

БОЙКО Олександра, ЛОБУР Микита, ЛУЦЕНКО Артем, ЯКИМЕНКО Руслан
ВПЛИВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТРЕСУ НА ПОРІГ БОЛЬОВОЇ ЧУТЛИВОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ СЕРЕДНЬОГО Й ГЛИБОКОГО КАРІЄСУ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД..... 94

БРУХНО Роман, ЯВОРОВСЬКИЙ Олександр, ЗІНЧЕНКО Тетяна, ПАСІЧНИК Софія
ОЦІНКА ДОСТУПНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НА РІВНІ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ 97

ВАСИЛЮТА Аріна, ОКСЕНЮК Оксана, ШЕВЦОВА Вікторія
РОЗРОБКА КОМБІНОВАНОГО ПРОТИГРИБКОВОГО ЗАСОБУ ДЛЯ ЗОВНІШНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ 100

ГАЙДЕНКО Васирина, ТІЩЕНКО Ірина, ОМЕЛЬЧЕНКО Сергій
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИНДРОМУ ХРОНІЧНОЇ ВТОМИ ТА ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ У МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ У ПРИФРОНТОВИХ ЗОНАХ 102

ГНЄДКОВ Артур
СТРАТЕГІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОПТИМІЗАЦІЯ РЕСУРСІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ 105

ГОРЕЦЬКА Анастасія
ПСИХОЛОГІЧНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ: ЕМПАТІЯ ТА СТРАТЕГІЇ ЗАПОБІГАННЯ РОЗВИТКУ ВТОМИ ВІД СПІВЧУТТЯ 108

УДК 615.838:616.7

БАЛАШОВА Ірина ^{1 2},

ПОГРЕБНИЙ Анатолій ¹,

ГУЩА Сергій ¹

¹ДНП «Український науково-дослідний
інститут реабілітації та курортології МОЗ України»,

м. Одеса, Україна

²Одеський національний медичний університет,

м. Одеса, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРМАЛЬНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД У ХВОРИХ З ПАТОЛОГІЄЮ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

Вступ. Актуальність проблеми реабілітації хворих на дегенеративно-дистрофічну патологію хребта та суглобів обумовлена значною розповсюдженістю, прогресивним перебігом патології, ураженням осіб працездатного віку, і в багатьох випадках, їх інвалідизацією та труднощами відновлювального лікування вказаного контингенту хворих [1]. Лікування вказаної патології традиційно базується на застосуванні медикаментозних препаратів, ортопедичних засобів, кінезіотерапії та природних і преформованих лікувальних фізичних чинників, зокрема мінеральних вод (МВ) [2, 3]. Природні МВ – підземні води, які чинять, при їх зовнішньому застосуванні, лікувальну та профілактичну дію відповідно до їх елементного складу, вмісту біологічно-активних компонентів, а, також, молекулярної будови самої води та її температури [4]. Термальні мінеральні води чинять комплексний терапевтичний ефект завдяки поєднанню тепла, гідростатичного тиску та хімічного складу. Вони сприяють покращенню кровообігу, функціонального стану суглобів, зменшенню проявів стресу [3, 4]. Оцінка терапевтичних ефектів досліджуваної МВ свердловини № 1-ПР м. Берегове Закарпатської області передбачала проведення комплексу медико-біологічних досліджень – доклінічних досліджень та клінічних випробувань. Досліджувані МВ характеризуються як залізисті середньомінералізовані хлоридні, гідрокарбонатно-хлоридні натрієві, слабкокислі, слабкотермальні-термальні, що в певних концентраціях містять вуглекислий газ та ортоборну кислоту. Отримані позитивні результати доклінічних експериментальних досліджень обґрунтували доцільність проведення подальших клінічних випробувань.

Мета. Оцінити ефективність зовнішнього застосування підземних мінеральних вод свердловини № 1-ПР м. Берегове Закарпатської області у комплексному відновлювальному лікуванні хворих з патологією опорно-рухового апарату.

Матеріал та методи. Оцінка терапевтичних ефектів бальнеотерапії проводилась у 45 хворих з патологією опорно-рухового апарату. В I групу увійшло 20 хворих з остеоартритами колінних та кульшових суглобів, в II групу увійшло 25 хворих з дегенеративною патологією хребта. Обидві групи було поділено на підгрупи: основну та групу спостереження. Пацієнтам основної підгрупи до традиційного курсу лікування додавалася бальнеотерапія (ванни з досліджуваною МВ свердловини № 1-ПР м. Берегове Закарпатської області), а підгрупу порівняння склали пацієнти відповідної патології, які отримували ванни зі звичайною водою. Ефективність лікування оцінювали з використанням єдиного комплексу тестів (клінічних, інструментальних, лабораторних, статистичних, оцінки якості життя).

Результати дослідження. Аналіз одержаних результатів показав позитивну динаміку у хворих обох груп в обох підгрупах (основній та групі порівняння): зменшилися прояви больового синдрому у суглобах та хребті за ВАШ, покращився об'єм рухів у суглобах, покращилися показники якості життя. Однак, у пацієнтів основних підгруп (обох груп), покращення зазначених показників було вірогідно більшим. При оцінці якості життя та проявів больового синдрому загальнофункціональним індексом Лекена (для кульшових та колінних суглобів) у хворих I групи було виявлено покращення в обох підгрупах спостереження, однак у пацієнтів основної підгрупи покращення стану суглобів було вірогідно кращим ($p < 0,5$). Оцінка якості життя хворих з дегенеративною патологією хребта за опитувальником EuroQol-5D-5L виявила вірогідне покращення показників в 1,5 рази ($p < 0,5$), тоді, як у пацієнтів контрольної підгрупи покращення не було вірогідним. Найкращі зміни у пацієнтів основної підгрупи спостерігали в категоріях: рухливість, біль і дискомфорт та звичайна повсякденна діяльність.

Висновки. Курсове зовнішнє застосування досліджуваної МВ підвищило ефективність лікування, чинило знеболюючий вплив, сприяло збільшенню об'єму рухів у хребті та суглобах, покращило якість життя у зазначених хворих.

Список використаних джерел

1. GBD 2021 Low Back Pain Collaborators. Global, regional, and national burden of low back pain, 1990-2020, its attributable risk factors, and projections to 2050: a systematic analysis of the Global Burden of Disease Study 2021. *Lancet Rheumatol.* 2023. №5. С. 316-329.

2. Balneotherapy for osteoarthritis: a systematic review/C. Protano, M. Fontana, A. De Giorgi, et al. *Rheumatol Inter.* 2023. № 43(9). С. 1597–1610. DOI:doi.org/10.1007/s00296-023-05358-7.
3. The effect of thermal mineral waters on pain relief, physical function and quality of life in patients with osteoarthritis: A systematic review and meta-analysis/T. Ma, X. Song, Y. Ma, et al. *Medicine.* 2021. №100(4). С. 24488. DOI:doi.org/10.1097/MD.00000000000024488.
4. Природні лікувальні ресурси: абетка користувача: інформаційно-аналітичний довідник / за заг. ред. Бабова К. Д., Безверхнюк Т. М., Кисилевської А. Ю.: Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України». «Поліграф»: Одеса, 2021. 76 с.